nefytobulletin

jaargang 26 – juni 2020

Biostimulanten en regelgeving

>>>

NOG VEEL WERK TE VERZETTEN VOOR WETTELIJKE ERKENNING

Recordhoeveelheid illegale gewas-beschermings-middelen in Europa

>>>

Bij ruggenteelt voorstel voor opvanggreppel of drempels

>>>

NEFYTO BULLETIN –– JUNI 2020 –– JAARGANG 26
Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Nefyto Bulletin verschijnt maandelijks in digitale vorm en ieder kwartaal in print. Aan- en afmelding voor een kosteloos abonnement kan kan via dit formulier.
REDACTIE Nefyto, Postbus 80523, 2508 GM Den Haag – nefyto@nefyto.nl – www.nefyto.nl – @nefytoNL
TEKST EN REALISATIE Fred Meijer Communicatie **ONTWERP EN LAY-OUT** Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen **FOTOGRAFIE** Sander Ottenheim, TOPPS, Wiki Commons

Biostimulanten en regelgeving

NOG VEEL WERK TE VERZETTEN VOOR WETTELIJKE ERKENNING

De ontwikkeling van weerbare plant- en teeltsystemen speelt een belangrijke rol voor de toekomstige land- en tuinbouw, zoals ook wordt gesteld in de Toekomstvisie gewasbescherming 2030. Hierin gaan biostimulanten een rol spelen, omdat deze kunnen bijdragen aan een weerbaarder gewas. Biostimulanten zijn geregulleerd in de Europese Meststoffenverordening, die in 2019 van kracht is geworden. Deze verordening maakt het mogelijk om aan biostimulanten een CE-markering toe te kennen. Hoe zit het nu precies met de regelgeving voor biostimulanten? En hoe staan ze ten opzichte van gewasbeschermingsmiddelen?

Wat is een biostimulant?

In de Europese meststoffenverordening (1019/2009) is een biostimulant als volgt gedefinieerd: 'een product dat de voedingsprocessen van een plant stimuleert onafhankelijk van het gehalte aan nutriënten van het product, met als enige doel één of meer van de volgende eigenschappen van de plant of de rhizosfeer van de plant te verbeteren: (1) de efficiëntie van het gebruik van nutriënten, (2) de tolerantie voor abiotische stress, (3) kwaliteitskenmerken, (4) de beschikbaarheid van in de bodem of in de rhizosfeer vastgehouden nutriënten.'

Anders gezegd: een biostimulant helpt de plant om voedingstoffen efficiënt te gebruiken of beter bestand te zijn tegen abiotische stress. Voorbeelden van abiotische stress zijn droogte of juist een overmaat aan water, vorstschade, verzilting, wind enzovoorts. Ook kan een biostimulant de kwaliteit van het geoogst product verbeteren.

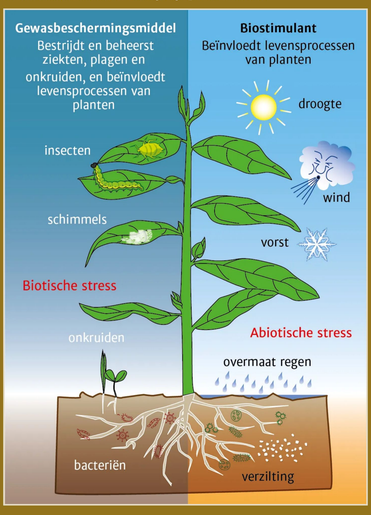

JO OTTENHEIM, NEFYTO:

'Een biostimulant is geen gewasbeschermingsmiddel'

Jo Ottenheim, Nefyto

Biostimulanten zijn meststoffen en dus géén gewasbeschermingsmiddelen. Die kennen hun eigen wetgeving: op Europees niveau is dat Verordening 1107/2009 en in Nederland is dat de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Nefyto-secretaris Jo Ottenheim benadrukt dat deze grens scherp en duidelijk is getrokken: "De wetgeving voor gewasbeschermingsmiddelen is duidelijk: claims over het beschermen van planten of plantaardige producten vallen onder de gewasbeschermingsverordening. Zo ook alle producten die 'levensprocessen van planten beïnvloeden, voor zover het niet gaat om nutriënten of biostimulanten voor planten'. Nefyto vindt dat hierbij geen onderscheid mag worden gemaakt tussen de primaire en secundaire werking van zo'n stof of product. Het kan niet zo zijn dat biostimulanten die een (al dan niet verborgen) gewasbeschermingseffect hebben, worden verkocht als biostimulant, om zo de risicobeoordeling en het toelatingsonderzoek te omzeilen."
Verschillende producten die nu als biostimulant op de markt worden gebracht, zijn verwant aan toegelaten gewasbeschermingsmiddelen. "Hiervan kun je redelijkerwijs aannemen dat ze ook een werking hebben die valt onder de gewasbeschermingsverordening", aldus Jo Ottenheim. "Nefyto vindt dat in dit soort gevallen het bedrijf dat voor een specifieke biostimulant een CE-markering wil voeren, moet aantonen dat er geen sprake is van een gewasbeschermingswerking. Ook pleit Nefyto ervoor dat allerlei suggestieve onderdelen bij de communicatie en reclame over biostimulanten, zoals afbeeldingen van ziekten en plagen, verboden moeten worden."

Biostimulanten en CE-markering

In 2019 is de nieuwe Europese meststoffenverordening (2019/2009) van kracht geworden. "In deze verordening is ook regelgeving voor biostimulanten opgenomen, met het oog op de bijdrage die deze stoffen kunnen leveren aan een weerbare teelt. De verordening maakt het mogelijk biostimulanten een CE-markering toe te kennen. Een CE-markering maakt vrij verkeer binnen de EU mogelijk en waarborgt de veiligheid van producten", zegt Gillian Herpers, clustermanager AgroFood en Consument bij NEN (Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut).

Gillian Herpers, NEN

NEN is als één van de 34 nationale normalisatie-instituten lid van het Europese normalisatienetwerk CEN, dat normen ontwikkelt voor CE-markeringen. Voor biostimulanten wordt het secretariaat van CEN Technical Committee (CEN/TC) 455 Plant Biostimulants gevoerd door het Franse normalisatie-instituut AFNOR. De nationale normcommissie Biostimulanten van NEN biedt Nederlandse experts de mogelijkheid om deel te nemen in het Europese werk.

Gillian Herpers legt uit hoe de praktijk rond een CE-markering in elkaar steekt. "Bij gewasbeschermingsmiddelen oordeelt een onafhankelijke toelatingsinstantie op basis van een toelatingsdossier. Bij een CE-markering werkt het anders. In de verordening worden zeven productfunctiegroepen onderscheiden. Per productfunctiegroep gelden specifieke eisen. Een bedrijf stelt zelf vast dat een product voldoet aan de wettelijke eisen voor een CE-markering en brengt het dan op de markt. Vervolgens zijn er aangewezen controlerende instanties (Notified Bodies) die de producten steekproefsgewijs controleren."
Volgens Gillian Herpers nemen bedrijven de CE-markering en de bijbehorende eisen serieus. "Ze laten hun producten hiervoor in gespecialiseerde laboratoria onderzoeken." De bedrijven weten ook dat het onterecht aanbrengen van een CE-markering in Nederland een economisch delict is en dat ze met het aanbrengen van de CE-markering ook aansprakelijkheid accepteren.

Het aantal eisen per productgroep kan groot zijn en dat geldt ook voor biostimulanten. Ter illustratie noemt Gillian Herpers er enkele: concentratie, gehalte aan pathogenen, contaminaties met chemische stoffen, claims (ten aanzien van werking), wat moet er op het etiket enzovoorts. "Iedere vereiste is in de verordening uitgedrukt in een waarde, bijvoorbeeld het maximumgehalte aan E. coli of cadmium. Vervolgens wordt door experts bij CEN hiervoor een analysemethode opgeschreven in een Europese standaard. Als er nog geen bestaande methode beschikbaar is (zoals bij biostimulanten), moet deze worden ontwikkeld en gevalideerd. Zo'n analysemethode moet praktisch uitvoerbaar zijn en in ieder Europees lab dezelfde nauwkeurige uitslag geven. Het proces van ontwikkeling en validatie is tijdrovend en arbeidsintensief. Daardoor kan het tot wel vier jaar duren voordat de normen gereed zijn."

Microbiële biostimulanten

De EU heeft bepaald dat vooralsnog alleen microbiële biostimulanten die bestaan uit één van de volgende micro-organismen in aanmerking komen voor een CE-markering: Azotobacter spp., Mycorrhizal fungi, Rhizobium spp. of Azospirillum spp. Nefyto vindt het belangrijk dat de EU op korte termijn meer duidelijkheid geeft over hoe dit lijstje kan worden uitgebreid.
Er is discussie over tot welk niveau een biostimulant met micro-organismen beoordeeld moet worden: familie, geslacht, soort of op stamniveau. Nefyto pleit ervoor dat de beoordeling van microbiële biostimulanten plaatsvindt op stamniveau. En ook dat de stammen van de individuele micro-organismen worden aangegeven op het etiket van het product en dat daarbij de concentratie van de individuele micro-organismen correct wordt vermeld.
"Verschillende stammen kunnen een verschillende werking hebben", licht Jo Ottenheim toe. "Sommige stammen hebben een werking die valt onder de gewasbeschermingsverordening en andere niet. We willen voorkomen dat de risicobeoordeling voor gewasbeschermingsmiddelen onrechtmatig wordt omzeild."

'Het kan niet zo zijn dat biostimulanten die een gewasbeschermingseffect hebben, worden verkocht als biostimulant'

TERUG

Recordhoeveelheid illegale gewasbeschermingsmiddelen in Europa

Tussen januari en mei van dit jaar vond de vijfde Europese handhavingsactie plaats, gericht op de handel in counterfeit (namaak) en illegale gewasbeschermingsmiddelen. Tijdens deze Operatie Silver Axe V, gecoördineerd door Europol, werd een recordhoeveelheid van 1.346 ton illegale gewasbeschermingsmiddelen van de markt gehaald: genoeg om circa 20 miljoen hectare te bespuiten.
Géraldine Kutas, directeur-generaal van ECPA, over de actie: "Verkoop van namaakgewasbeschermingsmiddelen is niet alleen een probleem voor onze bedrijven, maar vormt ook een groot risico voor de volksgezondheid en het milieu."

TERUG

Bij ruggenteelt voorstel voor opvanggreppel of drempels

De overheid heeft recent een voorstel voor een wijziging van het Besluit gebruik meststoffen gepresenteerd. De wijziging heeft onder meer betrekking op het aanleggen van een opvanggreppel of het aanleggen van drempels bij ruggenteelt op klei of löss. De maatregelen hebben tot doel de efficiëntie van meststoffen te verbeteren, en bodemerosie en afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen tegen te gaan.

Nefyto zet zich op tal van manieren in om afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen naar oppervlaktewater tegen te gaan. Daarom steunt zij maatregelen die leiden tot de introductie van technieken om afspoeling van percelen te voorkomen. Nefyto voorziet echter tal van praktische problemen bij de wijze waarop de maatregelen nu zijn uitgewerkt.
Nefyto stelt daarom voor om spuitsporen uit te zonderen als een boer kiest voor het aanleggen van drempels. Drempels in een spuitspoor hebben immers een zeer negatieve invloed op de balans van de spuitboom en dus op het spuitbeeld. Ook stelt Nefyto voor om een infiltratiesleuf en het trekken van een vaste tand tussen de ruggen als toegestane technieken in het Besluit op te nemen.

TERUG